

Woordvoering Groenlinks – begroting 2019 – Mirjam Wijnja – 22 mei 2019

Voorzitter,

Het was niet de eerste keer dat ik het meemaakte: het wakker schrikken omdat je slaapkamer schudt. Dat was, toen ik in Ten Boer woonde, al meerdere malen voorgekomen. De gasbeving van vanmorgen maakt nog maar weer eens duidelijk hoe urgent en omvangrijk deze crisis is in onze regio. Bureaucratie, tegenwerking, gebrek aan urgentie, en geen enkel besef vanuit de Rijksoverheid wat het betekent als je veiligheid niet meer vanzelfsprekend is.

En zo werd een falende rijksoverheid ineens hoofdrolspeler in deze woordvoering.

Een brandbrief van de Vereniging Nederlandse Gemeenten. Wethouders die massaal aan de bel trekken. Gemeenten die overwegen hun taken terug te geven aan het Rijk, omdat zij door de tekorten niet aan hun zorgplicht kunnen voldoen. Voorzitter, dat is de realiteit van vandaag de dag. Het zijn ongekennde signalen en mijn fractie vraagt zich af hoe we in een situatie terecht zijn gekomen waarin er zo wordt omgesprongen met elkaar en inwoners.

Ik begin toch maar even met het schetsen van dit voorlopig vaststaand gegeven, voorzitter, omdat het de gemeente Groningen voor een zeer ingewikkelde puzzel stelt. Want de begroting en welke ruimte je hebt om keuzes te maken worden in hoge mate bepaald door dit gegeven. En, als er niet iets verandert, zullen we als gemeenten de komende jaren gegijzeld blijven door de tekorten op taken die het Rijk heeft overgedragen naar de gemeenten. Een overdracht van taken met veel te weinig budget en met de buitensporige verwachting dat gemeenten problemen die al jarenlang bestaan in zeer korte tijd oplossen. Dit is schandalig en we moeten er in gezamenlijkheid alles aan doen om dat vlot te trekken.

Investeren, niet bezuinigen

GroenLinks staat volledig achter het besluit om niet te kiezen voor bezuinigen om de ontstane of dreigende tekorten te verminderen. We kiezen voor investeren en voor anders werken. Duurzaamheid en vergroening moeten leidend worden in al ons beleid. Deze begroting zet daarin een aantal belangrijke stappen. Er is aandacht voor de circulaire economie, de noodzakelijke energietransitie, geld voor meer bomen, voor meer biodiversiteit.

Klimaat

Klimaatadaptatie is noodzakelijk om de leefomgeving van onze inwoners in te richten op de consequenties van klimaatverandering. Want, we hebben niet alleen te maken met een regionaal probleem waar het onze veiligheid betreft, met een nationaal probleem waar het onze financiën betreft, we staan wereldwijd voor een

klimaatcrisis waarvan, als het ons niet lukt deze tegen te gaan, al onze inwoners de consequenties gaan voelen. Dat gaat over extremer weer, dat gaat over stijging van de zeespiegel, dat gaat over hitte in de stad, dat gaat over het fenomeen klimaatvluchtelingen. Elk aspect van ons leven zal hierdoor geraakt worden. Het debat hierover wordt nu nog te vaak gekaapt door klimaatwetenschapontkenners. Klimaatkapers zo u wilt, die keiharde feiten hierover ontkennen en het proberen te framen als een eliteverhaal. Voor GroenLinks staat voorop dat wij onze verantwoordelijkheid voor een fatsoenlijk leefklimaat voor al onze inwoners moeten realiseren, nu en in de toekomst. Daar kunnen we niet mee wachten. Dat weten we uit het ene na het andere alarmerende rapport hierover. We zouden geen knip voor de neus waard zijn als we niet onze verantwoordelijkheid zouden nemen door overal waar we kunnen daar keihard met elkaar aan te werken.

Ecologie

Nu de ecologie steeds meer onder druk staat in het landelijk gebied is de stad voor de natuur een steeds belangrijkere plaats geworden. Meer groen betekent niet alleen een betere omgeving voor de natuur. Het is een essentieel middel om klimaatverandering in de stad op te vangen. Tenslotte zijn groene gebieden belangrijk om te ontmoeten, bewegen en te recreëren. GroenLinks is daarom blij met de extra middelen voor groen in de stad. Niet alleen de Stedelijke ecologische structuur gebieden zijn ecologisch van belang. Bij stadsbeheer zal continu aandacht moeten blijven voor de ecologie in relatie tot maaien, snoeien, baggeren etc. Mijn fractie doet hiertoe, samen met de PvdA, een bijdrage met de motie 'De Beer is Los' .

Vraag centraal In Groningen zetten we stappen om professionaliteit van zorgverleners voorop te zetten, niet de regels; eerst mensen, dan regels. Deze begroting maakt geld vrij voor leefbare wijken en wijkvernieuwing én we gaan dat doen door integraler te werken. Waarbij de energietransitie een belangrijke motor is om de wijkvernieuwing aan te jagen. We doen wat eigenlijk vanzelfsprekend zou moeten zijn: de vragen en problemen van alledag die mensen hebben oppakken en aanpakken. Niet het programma van de gemeente, maar de vraag van mensen en wijken en de behoefte en begrenzing van onze planeet komt centraal te staan.

Vestigingsklimaat

Zo kijken wij ook anders naar investeren in cultuur, wonen of leefkwaliteit. We doen dat omdat dat belangrijk is. Niet om een beter vestigingsklimaat. Niet om de concurrentie met andere gemeenten. Maar voor onze inwoners. We investeren in cultuur, zodat Groningen een creatieve gemeente is, waarin voor iedereen ruimte is voor ontplooiing en nieuw talent. We investeren in wonen en leefkwaliteit zodat iedereen, jong en oud, rijk of arm, op een aangename en veilige manier in de gemeente kan wonen.

Schuiven en anders doen

Om al die ambities te realiseren moet er op sommige plekken geschoven worden. Er wordt geld geschoven van de gemeente-brede programma's naar de gebiedsteams, omdat we denken dat dat integraler werken zal bevorderen. Investeren in extra groen, omdat we geloven dat dat goed is voor de gezondheid van mensen en ons leefklimaat. Er is integrale aandacht en geld voor gezondheid van mensen in de breedste zin van het woord. We maken geld vrij voor de kwaliteit van de leefomgevingen en verduurzaming van de energievoorziening.

En sommige dingen gaan we in Groningen anders doen. In het armoedebeleid gaat het niet direct om extra geld, maar om de beschikbare instrumenten bij elkaar brengen en inzetten. Vergelijkbaar met de aanpak in het doorbraakproject in het sociaal domein in Ten Boer, waar alle schotten tussen zorg- en inkomensregelingen worden weggenomen. GroenLinks vindt het goed dat dit experiment wordt doorgezet en blij met het voornemen om hiervan te leren.

Armoede

Want, wij zien dat lang niet iedereen meeprofiteert, ook al gaat het goed met de economie. We zien in Groningen de inkomensongelijkheid toenemen. We zien de langdurige armoede toenemen en het wordt voor minima in onze gemeente steeds ingewikkelder om de touwtjes aan elkaar te knopen. De steeds grotere kloof tussen mensen die profiteren van de groei en mensen die níet mee kunnen komen, is voor GroenLinks onacceptabel.

Daarom dienen wij met de PvdA, de SP en 100% een motie in, waarmee we deze ongelijkheid tegengaan. Wij geven het college mee dat het kwijtscheldingsbeleid rondom de afvalstoffenheffing verruimd moet worden.

Door het basistarief afvalstoffenheffing met enkele euro's te verhogen, is het mogelijk om de vaste lasten van honderden huishoudens met een minimuminkomen substantieel te verlagen.

Herwinnen openbare ruimte

Ook het herwinnen van de openbare ruimte is een voorbeeld van 'dingen anders doen': én het fietsen blijven stimuleren, én het fietsparkeren aanpakken, én de inrichting van de openbare ruimte zo maken dat voetgangers weer de baas worden, én de binnenstad vergroenen.

Een voorbeeld van de wijze waarop we de openbare ruimte willen herwinnen is de aanpak van foutparkeren. Het is een grote ergernis en kan tot gevaarlijke situaties leiden. Stoepen worden daarmee minder begaanbaar voor voetgangers. De aanpak

van foutparkeren is helaas een kostbare aangelegenheid omdat door de wet Mulder de inkomsten van boetes niet naar de gemeente gaat. Mijn fractie dient daarom samen met de PVDA, de SP en de Christenunie een motie in om te onderzoeken hoe de huidige scanauto's kunnen worden ingezet voor de bestrijding van foutparkeren.

Ik zou in dit kader ook nog aandacht willen vragen voor een ander onderdeel van de openbare ruimte, namelijk de verlichting daarvan. Grote delen van de nieuwe gemeente zijn nog donkere gebieden. Dat is een oerqualiteit. GroenLinks vindt dit het behouden waard. Wat GroenLinks betreft moet er een beeld geschetst worden hoe deze gemeente omgaat met duisternis, lichthinder maar ook sociale veiligheid. Openbare verlichting is een deel van bron maar sportterreinen,abri's , reclameuitingen zijn dit ook. Kan de wethouder toezeggen dat de raad op termijn een brief krijgt waar de visie van het college op dit thema terugkomt